

МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ / ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР

УДК 378.048.02

Майєр Наталія Василівна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій,
Київський національний лінгвістичний університет,
n.maiier@knl.u.edu.ua

КОНТРОЛЬ І ОЦІНЮВАННЯ ТЕСТОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР

Контроль окремих компонентів методичної компетентності майбутніх учителів іноземних мов і культур та прийоми його реалізації є важливими для всебічного моніторингу процесу і результату її формування. Однією із передумов ефективної професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов і культур є науково обґрунтований, методично коректний добір форм, методів, прийомів і засобів контролю тестової компетентності (як компоненту методичної компетентності), якою майбутні вчителі оволодівають у процесі вивчення навчальної дисципліни «Сучасні підходи до тестування у навчанні іноземних мов і культур». Метою контролю тестової компетентності є оцінювання навчальних досягнень студентів та визначення кореляції між запланованими і реальними результатами оволодіння майбутніми вчителями іноземних мов і культур специфічними методичними знаннями та методичними вміннями розроблення лінгводидактичних тестів. Контроль реалізується у таких видах: поточний, рубіжний і підсумковий. Методами контролю сформованості тестової компетентності в процесі реалізації різних видів контролю є усна співбесіда, письмове тестування та модульна контрольна робота, яка проводиться у формі захисту індивідуальних проектних завдань. Об'єктами контролю є методичні знання та методичні вміння як складники тестової компетентності. У статті описано критерії оцінювання методичних знань і професійно-методичного завдання (поточний контроль), критерії і параметри оцінювання індивідуальних проектних завдань (рубіжний контроль), критерії оцінювання відповіді студента під час усної співбесіди та результатів виконання практичного завдання (підсумковий контроль). За формою організації контроль тестової компетентності є індивідуальним та виконує такі функції: зворотного зв'язку, навчальну, оціночну.

Ключові слова: учитель іноземних мов і культур; контроль; критерії; об'єкт; оцінювання; тестова компетентність.

Майєр Наталія Васильевна,

доктор педагогических наук, профессор,
профессор кафедры методики преподавания иностранных
языков и информационно-коммуникационных технологий,
Киевский национальный лингвистический университет,
n.maiier@knl.u.edu.ua

КОНТРОЛЬ И ОЦЕНИВАНИЕ ТЕСТОВОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ И КУЛЬТУР

Контроль отдельных компонентов методической компетентности будущих учителей иностранных языков и культур и приёмы его реализации являются важными для всестороннего мониторинга процесса и результата

её формирования. Одной из предпосылок эффективной профессиональной подготовки будущих учителей иностранных языков и культур является научно обоснованный, методически корректный подбор форм, методов, приёмов и средств контроля тестовой компетентности (как компонента методической компетентности), которой будущие учителя овладевают в процессе изучения учебной дисциплины «Современные подходы к тестированию в обучении иностранным языкам и культурам». Целью контроля тестовой компетентности является оценивание учебных достижений студентов и определение корреляции между запланированными и реальными результатами овладения будущими учителями иностранных языков и культур специфическими методическими знаниями и методическими умениями разработки лингводидактических тестов. Контроль реализуется в таких видах, как: текущий, рубежный, итоговый. Методами контроля сформированности тестовой компетентности в процессе реализации разных его видов являются устное собеседование, письменное тестирование и модульная контрольная работа, которая проводится в форме защиты индивидуальных проектных заданий. Объектами контроля являются методические знания и методические умения как компоненты тестовой компетентности. В статье описаны критерии оценивания методических знаний и профессионально-методического задания (текущий контроль), критерии и параметры оценивания индивидуальных проектных заданий (рубежный контроль), критерии оценивания ответа студента во время устного собеседования и результатов выполнения практического задания (итоговый контроль). По форме организации контроль тестовой компетентности – индивидуальный и выполняет такие функции: обратной связи, учебную, оценочную.

Ключевые слова: учитель иностранных языков и культур; контроль; критерии; объект; оценивание; тестовая компетентность.

Maiier, Nataliia,

Habilitated Doctor of Pedagogy,
Full Professor of the Department of Foreign Language Teaching
Methods, Information and Communication Technologies,
Kyiv National Linguistic University,
n.maiier@knl.u.edu.ua

MONITORING AND ASSESSMENT OF PRE-SERVICE FOREIGN LANGUAGE AND CULTURE TEACHERS TESTING COMPETENCE

When testing pre-service foreign language and culture teachers methodological competence formation it is important to monitor as well the process and outcomes of its

constituents formation. One of the prerequisites of efficient professional pre-service foreign language and culture teachers training is a scientifically and methodically appropriate selection of forms, methods, techniques and means of monitoring testing competence (as a constituent of methodological competence), which is developed in pre-service teachers within the framework of the course "Modern approaches to testing foreign languages and cultures teaching". The purpose of monitoring testing competence is to evaluate students' academic achievements and define the correlation between the foreseen and objective results of mastering specific methodological knowledge and skills of developing linguodidactic tests by pre-service foreign language and culture teachers. The assessment is actualized through current, mid-term and final control. The methods of testing competence formation assessment under implementing its various types are oral interviews, written testing and a module test, which is realized in the form of individual project tasks presentation. The assessment objectives are methodological knowledge and skills as the constituents of testing competence. The article also highlights the criteria for assessing methodological knowledge and fulfilling professional tasks (current control), the criteria and parameters for evaluating individual project tasks (mid-term control), the criteria for evaluating students' answers during the interview and the results of the practical tasks completion (final control). In terms of its arrangement, testing competence assessment is individual and performs such functions as feedback, training and evaluation.

Key words: foreign language and culture teacher; assessment; criteria; objective; evaluation; testing competence.

Постановка проблеми. Контроль є важливим складником освітнього процесу. Якісно спланований та раціонально організований контроль тестової компетентності майбутніх учителів іноземних мов і культур як складника методичної компетентності є однією із передумов ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців. Це передбачає науково обґрунтований, методично коректний добір форм, методів, прийомів і засобів контролю, спрямованих на визначення набутих студентами методичних знань і сформованих методичних умінь як компонентів тестової компетентності, якою майбутні вчителі оволодівають у процесі вивчення навчальної дисципліни «Сучасні підходи до тестування у навчанні іноземних мов і культур».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджуючи проблеми організації контролю у системі підготовки майбутніх учителів іноземних мов, науковці приділяють увагу визначенню сформованості лінгводидактичної та методичної компетентностей майбутніх учителів.

Для визначення лінгводидактичної компетентності (у термінах автора лінгводидактичної компетенції) майбутнього вчителя іноземної мови під час підсумкової атестації А. С. Караваєва пропонує

використовувати професійно-орієнтовані (лінгводидактичні) задачі, які мають бути укладені з дотриманням принципу нарощування труднощів та відображати реальні проблемні ситуації, котрі переносяться із шкільного викладання і з якими зіткнувся педагог-практик в процесі підготовки і проведення уроку іноземної мови (Караваєва, 2017).

З метою діагностики сформованості лінгводидактичної компетентності (у термінах автора лінгводидактичної компетенції) студентів в процесі вивчення дисципліни «Теорія навчання іноземних мов» А. М. Тевелєвич вважає доцільним визначати рівень лінгводидактичних знань, лінгводидактичні вміння, здатності, застосовуючи при цьому чотири групи завдань. Для їх виміру дослідниця пропонує відповідні критерії, форми і методи діагностики: наявність лінгводидактичних знань (форми і методи діагностики – курсовий екзамен, метод експертних оцінок відповідей студентів, дидактичні тести; аналіз і статистична обробка даних), оволодіння лінгводидактичними вміннями (форми і методи діагностики – творчі роботи, курсовий екзамен, метод експертних оцінок спостережень, дидактичні тести, їх аналіз і статистична обробка даних), здатність до якісного оформлення писемного професійного мовлення, самостійної роботи з термінами (форми і методи діагностики – самооцінка досягнень, особисті опитувальники, оцінка за творчі роботи, спостереження за якістю професійного мовлення) (Тевелєвич, 2005, с. 17-19).

Систему поточного й підсумкового контролю індивідуального результату формування методичної компетентності вчителя іноземної мови початкової школи обґрунтовано О. Б. Бігич. Підсистему поточного контролю дослідниця пропонує застосовувати в межах таких організаційних форм навчання: семінарських і практичних занять, консультацій, педпрактики, навчальних екскурсій, конференцій, що включає такі процедури методу процесуального оцінювання: 1) оцінку методичного розвитку студента, 2) процесуальну оцінку його критичного мислення, 3) методичний портфель, кожна з яких має власний об'єкт контролю: 1) знання, 2) навички і вміння, 3) освітню автономію. Підсистема підсумкового контролю реалізується протягом таких організаційних форм контролю: модульна контрольна робота, залік, курсовий екзамен, заліковий урок і позакласний захід на педпрактиці, захист курсової й випускної кваліфікаційної робіт, державний кваліфікаційний іспит, кожна з яких має власний об'єкт контролю (Бігич, 2005, с. 25-26).

Водночас, контроль окремих компонентів методичної компетентності майбутніх учителів іноземних мов і культур та прийоми його реалізації, що є важливими для усебічного моніторингу процесу і результату її формування, не достатньо висвітлені в сучасних наукових доробках. Тому у цій статті ставимо за мету обґрунтувати особливості контролю і оцінювання тестової компетентності майбутніх учителів іноземних мов і культур.

Виклад основного матеріалу дослідження. Контроль тестової компетентності майбутніх учителів іноземних мов і культур має свої цілі, функції, види, форми, методи, об'єкти.

Метою контролю тестової компетентності є оцінювання навчальних досягнень студентів та визначення кореляції між запланованими у чинній освітньо-професійній програмі і реальними результатами оволодіння майбутніми вчителями іноземних мов і культур специфічними методичними знаннями та методичними вміннями розроблення лінгводидактичних тестів.

У процесі формування тестової компетентності реалізуються такі **функції** контролю:

1. **Функція зворотного зв'язку** є основною і передбачає керування як процесом навчання, так і процесом учіння шляхом опосередкованого контролю викладачем, самоконтролю студентом за процесом і результатом оволодіння тестовою компетентністю.

2. **Навчальна функція** забезпечує як опосередковане навчання, контроль, керування процесом учіння студентів, так і учіння, самоконтроль, керування кожним студентом власною індивідуальною траєкторією оволодіння тестовою компетентністю та окремими її складниками.

3. **Оціночна функція** реалізується в процесі оцінювання викладачем та самооцінювання студентом процесу і результату оволодіння тестовою компетентністю у різних **видах** контролю – поточному, рубіжному і підсумковому, який за **формою** організації є індивідуальним.

Методами контролю сформованості тестової компетентності в процесі реалізації різних видів контролю є усна співбесіда, письмове тестування та модульна контрольна робота, яка проводиться у формі захисту індивідуальних проєктних завдань. **Об'єктами** контролю є складники тестової компетентності – методичні знання та методичні вміння.

Розглянемо особливості реалізації різних видів контролю сформованості тестової компетентності майбутніх учителів іноземних мов і культур.

Метою **поточного контролю** є визначення засвоєння методичних знань (під час відповіді на теоретичні питання за темою практичного заняття) і розвитку окремих методичних умінь у процесі презентації самостійно виконаних професійно-методичних завдань. Оцінюванню підлягають лише професійно-методичні завдання із самостійного розроблення тестових завдань. Виконані професійно-методичні завдання демонструються студентами під час практичного заняття у формі професійно орієнтованої рольової гри.

Оцінювання як формалізований процес визначення рівня опанування студентом запланованих (очікуваних) результатів навчання передбачає виставлення оцінки (бала), що ґрунтується на зіставленні навчальних досягнень студентів із мінімальними вимогами (Бабин, Болюбаш, Гармаш, Кремень, & Табачник, 2011, с. 47, 55) на основі визначених критеріїв оцінювання. З огляду на викладене вище, оволодіння студентами методичними знаннями оцінюється за п'ятибальною шкалою за наведеними нижче критеріями (Табл. 1).

Таблиця 1

Критерії оцінювання методичних знань
Підготовка студента до практичного заняття (методичні знання з теми заняття) оцінюється за **5-бальною** шкалою:

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	Відповідь є повною, ґрунтовною, з підкріпленням теоретичного викладу прикладами іноземною мовою. Студент коректно оперує методичною термінологією і суттєво доповнює відповіді інших, що є свідченням його систематичної підготовки до занять.
4 бали	Відповідь є переважно повною і ґрунтовною, але не підкріплена прикладами іноземною мовою. Студент коректно оперує методичною термінологією і суттєво доповнює відповіді інших.
3 бали	Відповідь є неповною, неточною, не підкріплена прикладами іноземною мовою. Студент припускається помилок щодо вживання методичної термінології і фрагментарно доповнює відповіді інших.
2 бали	Відповідь є фрагментарною, не підкріплена прикладами іноземною мовою. Студент припускається помилок щодо вживання методичної термінології і не доповнює відповіді інших.
1 бал	Відповідь демонструє лише початкові уявлення студента про предмет обговорення і низький рівень володіння методичною термінологією. Студент не може навести доцільні приклади іноземною мовою, відповіді інших не доповнює.

Студент отримує 0 балів, якщо був присутній на практичному занятті, але не взяв участь в обговоренні питань або не відвідав його.

Виконання професійно-методичного завдання в процесі самостійної роботи до кожного практичного заняття має на меті формування і розвиток методичних умінь студентів як майбутніх учителів іноземних мов і культур. Виконані професійно-методичні завдання демонструються студентами під час практичного заняття в процесі професійно орієнтованої рольової гри і оцінюються за відповідними критеріями (Табл. 2). Максимальна оцінка за виконання професійно-методичного завдання – 5 балів. За невиконання професійно-методичного завдання студент отримує 0 балів.

Таблиця 2

**Критерії оцінювання
професійно-методичного завдання**

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	Професійно-методичне завдання виконано з повним дотриманням інструкції; ураховано вимоги чинної програми з іноземної мови для конкретного класу навчання учнів; мовні помилки відсутні.
4 бали	Професійно-методичне завдання виконано з повним дотриманням інструкції; ураховано вимоги чинної програми з іноземної мови для конкретного класу навчання учнів; допущено одну мовну помилку.
3 бали	Професійно-методичне завдання виконано з частковим дотриманням інструкції; ураховано вимоги чинної програми з іноземної мови для конкретного класу навчання учнів; допущено одну мовну помилку.
2 бали	Професійно-методичне завдання виконано з частковим дотриманням інструкції; частково ураховано вимоги чинної програми з іноземної мови для конкретного класу навчання учнів; допущено більше однієї мовної помилки.
1 бал	Професійно-методичне завдання виконано з частковим дотриманням інструкції; не ураховано вимоги чинної програми з іноземної мови для конкретного класу навчання учнів; допущена значна кількість мовних помилок.

Наприкінці вивчення дисципліни, напередодні заліково-екзаменаційної сесії, викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента в позааудиторний час як середнє арифметичне поточних оцінок (помножити на 10) за роботу протягом семестру (максимум – 50 балів).

Рубіжний контроль має на меті встановлення засвоєння методичних знань і розвитку мето-

дичних умінь, набутих упродовж вивчення модуля навчальної програми. *Формою* рубіжного контролю є *модульна контрольна робота*, яка складається із двох частин. Модульна контрольна робота виконується перед заліком і є складником семестрового рейтингу.

Перша частина модульної контрольної роботи має на меті контроль засвоєння методичних знань і проводиться у формі тестового контролю. При цьому використовується єдиний критерій – «правильність відповіді», за яким студент може отримати максимальну оцінку з 25 балів. Тестові завдання рекомендуємо створювати в системі управління навчанням Moodle, що забезпечить об'єктивність оцінювання та оперативність отримання результатів навчальних дій студентів.

Метою *другої частини* модульної контрольної роботи є встановлення розвитку методичних умінь у процесі виконання індивідуальних проєктних завдань, які полягають в укладанні тестових практикумів, електронних зокрема. Наведемо їх приклади.

Приклад 1. Ви – майбутній вчитель іноземних мов і культур. Розробіть електронний тестовий практикум для контролю вмінь аудіювання на матеріалі трьох аудіотекстів у межах циклу уроків з однієї теми (клас, тема, аудіотексти визначаються самостійно відповідно до вимог чинної навчальної програми з іноземної мови для закладів загальної середньої освіти). Довжина тесту до кожного аудіотексту – 8 тестових завдань різних видів.

Приклад 2. Ви – майбутній вчитель іноземних мов і культур. Розробіть електронний тестовий практикум для контролю вмінь читання із загальним розумінням змісту на матеріалі трьох текстів у межах циклу уроків з однієї теми (клас, тема, тексти для читання визначаються самостійно відповідно до вимог чинної навчальної програми з іноземної мови для закладів загальної середньої освіти). Довжина тесту до кожного тексту – 8 тестових завдань різних видів.

Приклад 3. Ви – майбутній вчитель іноземних мов і культур. Розробіть електронний тестовий практикум для контролю лексичних навичок читання і письма, передбачивши вибіркові тестові завдання, а також тестові завдання з вільно конструйованою напівпродукованою відповіддю з використанням наочності в межах циклу уроків з однієї теми (клас і тема визначаються самостійно відповідно до вимог чинної навчальної програми з іноземної мови для закладів загальної середньої

освіти). Довжина тесту – 20 тестових завдань різних видів.

Приклад 4. Ви – майбутній вчитель іноземних мов і культур. Розробіть електронний тестовий практикум для контролю рецептивних граматичних навичок у межах циклу уроків з однієї теми (клас, тема, граматичні структури визначаються самостійно відповідно до вимог чинної навчальної програми з іноземної мови для закладів загальної середньої освіти). Довжина тесту – 20 тестових завдань різних видів.

Приклад 5. Ви – майбутній вчитель іноземних мов і культур. Розробіть електронний тестовий практикум для контролю сформованості навичок техніки читання в учнів початкової школи, використовуючи наочність, прийоми гейміфікації, тестові завдання різних видів (всього 20 тестових завдань – 4-5 тестових завдань з різних тем).

Приклад 6. Ви – майбутній вчитель іноземних мов і культур. Розробіть електронний тестовий практикум для контролю сформованості орфографічних навичок в учнів початкової школи, використовуючи наочність, прийоми гейміфікації, тестові завдання різних видів (всього 20 тестових завдань – 4-5 тестових завдань з різних тем).

Виконані індивідуальні проєктні завдання студенти презентують на останньому практичному занятті. Інтерпретуючи точку зору В. М. Полякова (Поляков, 1988, с. 25), зазначимо, що, виконуючи індивідуальне проєктне завдання, студент вдається до перспективного аналізу в процесі планування своїх методичних дій. Після презентації створеного продукту індивідуальної проєктної діяльності студент здійснює його ретроспективний аналіз задля самоконтролю, чому сприяє обговорення представленого продукту. У такий спосіб відбувається аналіз методичної ситуації, обговорення найефективнішого способу її вирішення на основі набутих методичних знань, проявляється оригінальність методичних рішень, розвивається гнучкість як методичного, так і критичного мислення, активізується методична рефлексія та творчість майбутніх учителів іноземних мов і культур. Оцінювання результатів виконання індивідуального проєктного завдання відбувається за критеріями, котрі обґрунтуємо в наступному викладі.

Важливим принципом контролю є адекватність тестового завдання діяльності, що перевіряється (Рапопорт, Сельг, & Соттер, 1987, с. 217). Коректно

визначений тип і вид тестових завдань є запорукою грамотного проєктування, організації та реалізації тестового контролю розвитку в учнів іншомовної комунікативної компетентності та окремих її складників. Тому вважаємо за доцільне виокремити критерій «відповідність обраного типу і виду тестових завдань об'єкту оцінювання».

Уміння правильно формулювати питання до тестів вважається великим мистецтвом. Це вміння розвивається в процесі тривалої напруженої роботи з удосконалення тестових матеріалів (Рапопорт, Сельг, & Соттер, 1987, с. 11). У процесі презентації індивідуальних проєктних завдань актуалізуються методичні дії майбутнього вчителя, що мають за мету планування навчального процесу та управління діяльністю учнів і проявляються у вигляді команд, вказівок, завдань (Миньяр-Белоручев, 1996, с. 66), які повинні бути чіткими, лаконічними, доступними і, за необхідності, містити зразок виконання. Беручи до уваги точку зору К. М. Бржозовської (Бржозовская, 2009, с. 80), вважаємо, що методично точно формулюючи інструкції до тестових завдань, вчитель не лише ефективно організує та успішно контролює навчальну діяльність учнів, але й надає їм цілий арсенал алгоритмів самоорганізації та самоконтролю. Все це зумовлює виокремлення критерію «коректність формулювання інструкцій до тестових завдань».

Важливим методичним умінням майбутнього вчителя іноземних мов і культур є визначення критеріїв і параметрів оцінювання відповідно до об'єкту тестування. Це обумовлює введення критерію *правильності* їх визначення для контролю результатів тестової діяльності учнів.

Не викликає сумніву доцільність використання критерію «*мовна правильність*» сформульованих інструкцій та укладених тестових завдань.

Нараховуючи кількість балів за окресленими критеріями, ми виходили з того, що вони є рівнозначними та однаковою мірою засвідчують готовність майбутнього вчителя іноземних мов і культур до ефективної реалізації тестового контролю. Посилаючись на власний педагогічний досвід і зважаючи на об'єктивні умови необхідності оперативного оцінювання відповіді кожного студента під час практичного заняття, за максимальну оцінку обираємо 5 балів. Критерії та параметри оцінювання індивідуальних проєктних завдань наведено в Табл. 3.

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів реалізується за

Критерії оцінювання індивідуальних проєктних завдань

Критерії оцінювання	Параметри оцінювання	Кількість балів
Відповідність обраного типу і виду тестових завдань об'єкту оцінювання	Тип і вид тестових завдань відповідає об'єкту оцінювання.	5
	Тип і вид тестових завдань не відповідає об'єкту оцінювання.	0
Коректність формулювання інструкцій до тестових завдань	Інструкція до тестового завдання є чіткою, лаконічною.	5
	Інструкція до тестового завдання є недостатньо чіткою, але лаконічною.	4
	Інструкція до тестового завдання є недостатньо чіткою і лаконічною.	3
	Інструкція до тестового завдання є недостатньо чіткою і лаконічною, містить деяку надлишкову інформацію.	2
	Інструкція до тестового завдання є недостатньо чіткою і лаконічною, містить багато надлишкової інформації.	1
Інструкція до тестового завдання відсутня.	0	
Правильність визначення критеріїв і параметрів оцінювання	Критерії та параметри оцінювання є адекватними об'єкту тестування. Коректно визначено параметри оцінювання за кожним критерієм, кількість балів за кожним показником і загальну кількість балів за виконання тесту.	5
	Критерії та параметри оцінювання є адекватними об'єкту тестування. Коректно визначено параметри оцінювання за кожним критерієм, кількість балів за кожним показником. При цьому загальну кількість балів за виконання тесту не наведено.	4
	Критерії та параметри оцінювання є недостатньо адекватними об'єкту тестування. Коректно визначено параметри оцінювання за кожним критерієм, кількість балів за кожним показником. При цьому загальну кількість балів за виконання тесту не наведено.	3
	Критерії та параметри оцінювання є недостатньо адекватними об'єкту тестування. Параметри оцінювання за кожним критерієм є недостатньо коректними. Наведено кількість балів за кожним показником, але відсутня загальна кількість балів за виконання тесту.	2
	Критерії оцінювання є недостатньо адекватними для визначеного об'єкту тестування. Параметри оцінювання за кожним критерієм не розроблено. Загальну кількість балів за виконання тесту не наведено.	1
	Критерії і параметри оцінювання тестових завдань не розроблено.	0
Мовна правильність	Мовні помилки відсутні.	5
	Виконане завдання містить одну помилку, яка не впливає на якість розуміння учнем завдання та на результат його виконання.	4
	Виконане завдання містить дві помилки, які не впливають на якість розуміння учнем завдання та на результат його виконання.	3
	Виконане завдання містить одну помилку, яка впливає на якість розуміння учнем завдання, але не впливає на результат його виконання.	2
	Виконане завдання містить одну помилку, яка впливає на якість розуміння учнем завдання та на результат його виконання.	1
Виконане завдання містить більше двох помилок, які впливають на якість розуміння учнем завдання та на результат його виконання.	0	

технологією, в межах якої оцінюється аудиторна й самостійна робота студентів у позааудиторний час (50 балів) та модульна контрольна робота (50 балів – по 25 балів за її кожен частину).

Метою підсумкового контролю є встановити рівень оволодіння майбутніми вчителями іноземних мов і культур методичними знаннями і методичними вміннями як складниками тестової компетентності після завершення курсу навчання, а

також визначити ефективність обраних викладачем методів і засобів навчання студентів та контролю за їхніми результатами. *Формою* підсумкового контролю є залік, який складається із усної співбесіди з теоретичних питань (критерії оцінювання – відповідність змісту, повнота і ґрунтовність викладу, термінологічна коректність) та практичного завдання з укладання тестових завдань для контролю іншомовних фонетичних /

лексичних / граматичних навичок; навичок техніки читання / письма; мовленнєвих умінь аудіювання / читання / діалогічного або монологічного мовлення / письма на матеріалі запропонованого викладачем підручника іноземної мови для учнів закладів загальної середньої освіти (критерій оцінювання – точність виконання завдання). При цьому *об'єктами* контролю визначаємо рівень засвоєння методичних знань і розвитку методичних умінь у межах тематики курсу навчальної дисципліни (Майер, 2019).

Результати дослідження. У результаті проведеного дослідження визначено види, методи, об'єкти контролю тестової компетентності майбутніх учителів іноземних мов і культур, а також обґрунтовано критерії і параметри оцінювання методичних знань і методичних умінь в процесі реалізації поточного, рубіжного і підсумкового контролю.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо в теоретичному обґрунтуванні технології контролю й оцінювання інших складників методичної компетентності майбутніх учителів іноземних мов і культур.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Бабин, І. І., Болюбаш, Я. Я., Гармаш, А. А., Кремень, В. Г., & Табачник, Д. В. (2011). *Національний освітній глосарій: вища освіта*. Київ: ТОВ «Видавничий дім Плейди».
- Бігич, О. Б. (2005). *Теоретичні основи формування методичної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи*. (Автореф. дис. докт. пед. наук). Київський національний лінгвістичний університет, Київ.
- Бржозовская, К. М. (2009). Методические приёмы контроля в курсе «Теория и методика обучения иностранным языкам» в языковых педагогических вузах. *Иностранные языки в школе*, 7, 79-84.
- Караваева, А. С. (2017). Лингводидактическая компетенция будущего учителя иностранного языка: способ определения уровня сформированности. *Известия Волгоградского государственного педагогического университета*, 1 (114), 69-70.
- Майер, Н. В. (2019). Зміст і структура навчальної дисципліни «Сучасні підходи до тестування в навчанні іноземних мов і культур» для професійно-методичної підготовки майбутнього вчителя. *Науково-методичний журнал «Іноземні мови»*, 3, 26-33. doi: <http://dx.doi.org/10.32589/1817-8510.2019.3.178341>.

- Миньяр-Белоручев, Р. К. (1996). *Методический словарь : толковый словарь терминов методики обучения языкам*. Москва: Стелла.
- Поляков, В. М. (1988). Комплекс видеофильмов для обучения студентов анализу урока иностранного языка. *Иностранные языки в школе*, 1, 24-31.
- Рапопорт, И., Сельг, Р., & Соттер, И. (1987). *Тесты в обучении иностранным языкам в средней школе*. Таллин: Валгус.
- Тевелевич, А. М. (2005). *Формирование лингводидактической компетенции студентов при изучении дисциплины «Теория обучения иностранным языкам»* (Автореф. дис. канд. пед. наук). ГОУ ВПО «Уральский государственный педагогический университет», Екатеринбург.

REFERENCES

- Babin, I. I., Bolyubash, Ya. Ya., Garmash, A. A., Kremen, V. G., & Tabachnik, D. V. (2011). *Natsionalnyi osvitynyi glosariy: vischa osvita*. Kyiv: TOV «Vidavnychiy dim Pleyadi».
- Bihych, O. B. (2005). *Teoretychni osnovy formuvannya metodychnoi kompetentsii maibutnoho vchytelia inozemnoi movy pochatkovoї shkoly*. (Avtoref. dys. dokt. ped. nauk). Kyivskiy natsionalnyi lnhvistychnyi universytet, Kyiv.
- Brzhozovskaya, K. M. (2009). Metodicheskie priyomy kontrolya v kurse «Teoriya i metodika obucheniya inostrannym yazykam» v yazykovyih pedagogicheskikh vuzah. *Inostrannyye yazyki v shkole*, 7, 79-84.
- Karavaeva, A. S. (2017). Lingvodidakticheskaya kompetentsiya buduschego uchitelya inostrannogo yazyka: sposob opredeleniya urovnya sformirovannosti. *Izvestiya Volgogradskogo gosudarstvennogo pedagogicheskogo universiteta*, 1 (114), 69-70.
- Maiier, N. V. (2019). Zmist i struktura navchalnoi dystsypliny «Suchasni pidkhody do testuvannya v navchanni inozemnykh mov i kultur» dlia profesiino-metodychnoi pidhotovky maibutnoho vchytelia. *Naukovo-metodychnyi zhurnal «Inozemni movy»*, 3, 26-33. doi: <http://dx.doi.org/10.32589/1817-8510.2019.3.178341>.
- Minyar-Beloruhev, R. K. (1996). *Metodicheskiy slovar : tolkovyy slovar terminov metodiki obucheniya yazykam*. Moskva: Stella.
- Polyakov, V. M. (1988). Kompleks videofilmov dlya obucheniya studentov analizu uroka inostrannogo yazyka. *Inostrannyye yazyki v shkole*, 1, 24-31.
- Rapoport, I., Selg, R., & Sotter, I. (1987). *Testyi v obuchenii inostrannym yazykam v sredney shkole*. Tallin: Valgus.
- Tevelevich, A. M. (2005). *Formirovanie lingvodidakticheskoy kompetentsii studentov pri izuchenii distsipliny «Teoriya obucheniya inostrannym yazykam»* (Avtoref. dis. kand. ped. nauk). GOU VPO «Uralskiy gosudarstvenniy pedagogicheskiy universitet», Ekaterinburg.

Отримано 25.12.2019